

॥ श्री-स्कन्द-षष्ठी-पूजा ॥

॥ पूर्वाङ्ग-विघ्नेश्वर-पूजा ॥

(आचम्य)

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

प्राणान् आयम्य।

(अप उपस्पृश्य, पुष्पाक्षतान् गृहीत्वा)

तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव।
विद्याबलं दैवबलं तदेव लक्ष्मीपतेरङ्गिण्युगं स्मरामि॥

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षयद्वारा

श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं करिष्यमाणस्य कर्मणः

अविघ्नेन परिसमाप्यर्थम् आदौ विघ्नेश्वरपूजां करिष्ये।

(अप उपस्पृश्य)

ॐ गणानां त्वा गणपतिः हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमम्।
ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पतु आ नः शृण्वन्नृतिर्भिः सीदु सादनम्॥

अगजानानपद्मार्कं गजाननमहर्निशम्।
अनेकदं तं भक्तानाम् एकदन्तमुपास्महे॥

भूर्भुवः सुवरोम्। अस्मिन् हरिद्राबिम्बे सुमुखं महागणपतिं ध्यायामि, आवाहयामि।

ॐ महागणपतये नमः, आसनं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, पादयोः पाद्यं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, अर्ध्यं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, आचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, मधुपर्कं समर्पयामि।

ॐ भूर्भुवः सुवः। ॐ महागणपतये नमः, शुद्धोदकस्नानं समर्पयामि। स्नानानन्तरमाचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, वस्त्रार्थमक्षतान् समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, यज्ञोपवीताभरणार्थं अक्षतान् समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, दिव्यपरिमलगन्धान् धारयामि। गन्धस्योपरि हरिद्राकुङ्कुमं समर्पयामि।
 ॐ महागणपतये नमः, अक्षतान् समर्पयामि।
 ॐ महागणपतये नमः, पुष्पमालिकां समर्पयामि। पुष्टैः पूजयामि।

॥ अर्चना ॥

१. सुमुखाय नमः	९. धूमकेतवे नमः
२. एकदन्ताय नमः	१०. गणाध्यक्षाय नमः
३. कपिलाय नमः	११. फालचन्द्राय नमः
४. गजकर्णकाय नमः	१२. गजाननाय नमः
५. लम्बोदराय नमः	१३. वक्रतुण्डाय नमः
६. विकटाय नमः	१४. शूर्पकर्णाय नमः
७. विघ्नराजाय नमः	१५. हेरम्बाय नमः
८. विनायकाय नमः	१६. स्कन्दपूर्वजाय नमः

ॐ महागणपतये नमः, नानाविधपरिमलपत्रपुष्पाणि समर्पयामि॥

ॐ महागणपतये नमः, धूपमाघ्रापयामि।

अलङ्कारदीपं सन्दर्शयामि।

ॐ भूर्भुवः सुवः। + ब्रह्मणे स्वाहा० ॐ महागणपतये नमः, () (नैवेद्यं) निवेदयामि।
 अमृतापिधानमस्मि॥ निवेदनान्तरम् आचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, ताम्बूलं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, कर्पूरनीराजनं दर्शयामि। कर्पूरनीराजनानन्तरमाचमनीयं समर्पयामि।

ॐ महागणपतये नमः, मत्रपुष्पं समर्पयामि। स्वर्णपुष्पं समर्पयामि।

अभीप्सितार्थसिद्ध्यर्थं पूजितो यः सुरैरपि।
 सर्वविघ्नच्छिदे तस्मै गणाधिपतये नमः॥

गजाननं भूतगणादिसेवितं कपित्थ-जम्बूफल-सार-भक्षितम्।
 उमासुतं शोकविनाशकारणं नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम्॥
 अनन्तकोटिप्रदक्षिणनमस्कारान् समर्पयामि।
 छत्रचामरादिसमस्तोपचारान् समर्पयामि।

वक्रतुण्डमहाकाय कोटिसूर्यसमप्रभ।
 अविघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा॥

सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः।
 लम्बोदरश्च विकटो विघ्नराजो गणाधिपः॥
 धूमकेतुर्गणाध्यक्षो फालचन्द्रो गजाननः।
 वक्रतुण्डः शूर्पकर्णो हेरम्भः स्कन्दपूर्वजः॥

षोडशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि।
विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा।
सङ्गामे सर्वकार्येषु विघ्रस्तस्य न जायते॥
प्रार्थनाः समर्पयामि।

॥ प्रधान-पूजा — स्कन्द-पूजा ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

प्राणान् आयम्या ॐ भूः + भूर्भुवः सुवरोम्।

॥ सङ्कल्पः ॥

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षयद्वारा श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं शुभे शोभने मुहूर्ते अद्य ब्रह्मणः द्वितीयपरार्धे श्वेतवराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमे पादे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे भरतखण्डे मेरोः दक्षिणे पार्श्वे शकाब्दे अस्मिन् वर्तमाने व्यावहारिकाणां प्रभवादीनां पष्ठाः संवत्सराणां मध्ये () नाम संवत्सरे दक्षिणायने शरद-ऋतौ तुला/वृश्चिक-मासे कार्तिक-शुक्लपक्षे पष्ठां शुभतिथौ (इन्दु / भौम / बुध / गुरु / भृगु / स्थिर / भानु)-वासरयुक्तायाम् () नक्षत्र ()-योग (कौलव/तैतिल) करण युक्तायां च एवं गुण विशेषण विशिष्टायाम् अस्यां पष्ठां शुभतिथौ

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-प्रीत्यर्थं प्रसाद-सिद्ध्यर्थम् अस्माकं सहकुटुम्बानां क्षेमस्थैर्य-धैर्य-वीर्य-विजय-आयुरारोग्य-ऐश्वर्याणाम् अभिवृद्ध्यर्थं धर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधफलपुरुषार्थसिद्ध्यर्थं पुत्रपौत्राभिवृद्ध्यर्थम् इष्टकाम्यार्थसिद्ध्यर्थं मम इहजन्मनि पूर्वजन्मनि जन्मान्तरे च सम्पादितानां ज्ञानाज्ञानकृतमहापातकचतुष्टय-व्यतिरिक्तानां रहस्यकृतानां प्रकाशकृतानां सर्वेषां पापानां सद्य अपनोदनद्वारा सकल-पापक्षयार्थं गो-भू-धन-धान्य-पुत्र-पौत्रादि अनविच्छिन्न-सन्तति स्थिर-लक्ष्मी-कीर्ति-लाभ शत्रु-पराजयादि सदभीष्ट-सिद्ध्यर्थं दिव्यज्ञान-सिद्ध्यर्थं

यावच्छक्ति-ध्यानावाहनादि षोडशोपचारैः कल्पोक्त-प्रकारेण श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-पूजाराधनं करिष्ये। तदङ्गं कलशपूजां च करिष्ये।

श्रीविघ्नेश्वराय नमः, यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि।
(गणपति-प्रसादं शिरसा गृहीत्वा)

॥ घण्टापूजा ॥

आगमार्थं तु देवानां गमनार्थं तु रक्षसाम्।
कुरु घण्टारवं तत्र देवताऽऽह्नलाश्वनम्॥

॥ कलशपूजा ॥

(कलशं गन्धपुष्पाक्षतैः अभ्यर्च्य)

गङ्गायै नमः। यमुनायै नमः। गोदावर्यै नमः। सरस्वत्यै नमः। नर्मदायै नमः। सिन्धवे नमः। कावर्यै नमः।

सप्तकोटिमहातीर्थान्यावाहयामि।

(अथ कलशं स्पृष्टा जपं कुर्यात्।)

कलशस्य मुखे विष्णुः कण्ठे रुद्रः समाश्रितः।
मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः॥

कुक्षौ तु सागराः सर्वे सप्तद्वीपा वसुन्धरा।
ऋग्वेदोऽथ यजुर्वेदः सामवेदोऽप्यथर्वणः।
अङ्गेश्व सहिताः सर्वे कलशाम्बुसमाश्रिताः॥

गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति।
नर्मदे सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु॥

सर्वे समुद्राः सरितः तीर्थानि च हृदा नदाः।
आयान्तु विष्णुपूजार्थं दुरितक्षयकारकाः॥

(इति कलशजलेन सर्वोपकरणानि आत्मानं च प्रोक्ष्य।)

॥ आत्मपूजा ॥

आत्मने नमः, दिव्यगन्धान् धारयामि।

॥ मण्टप-पूजा ॥

ॐ ह्रीं श्रीं मण्डूकादि-परतत्त्वात्म-पर्यन्त-पीठ-शक्ति-देवताभ्यो नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं शं शकुन्यै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं रें रेवत्यै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं पूं पूताय नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं मं महापूतायै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं निं निशीधिन्यै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं मां मालिन्यै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं शीं शीतलायै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं शुं शुद्धायै नमः।

ॐ ह्रीं श्रीं विं विश्वतोमुख्यै नमः।

षोडशोपचार-पूजा

सिन्धूरारुणमिन्दुकान्तिवदनं केयूरहारादिभिः
दिव्यैराभरणैर्विभूषिततनुं स्वर्गादिसौख्यप्रदम्।
अम्भोजाभयशक्तिकुक्टधरं रक्ताङ्गराकोऽवलं
सुब्रह्मण्यमुपास्महे प्रणमतां भीतिप्रणाशोद्यतम्॥

अस्मिन् कुम्भे सपरिवारं
श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिनम् ध्यायामि।

षड्क्रं शिखिवाहनं त्रिनयनं चित्राम्बरालङ्कृतं
वज्रं शक्तिमसि त्रिशूलमभयं खेटं धनुश्चक्रकम्।
पाशं कुक्टमङ्गुशं च वरदं दोर्भिर्देधानं सदा
ध्यायेदीप्तिसिद्धिं शिवसुतं स्कन्दं सुराराधितम्॥

अस्मिन् कुम्भे सपरिवारं
श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिनम् आवाहयामि।

आवाहिता भव। संस्थापिता भव।
सन्त्रिहिता भव। सन्त्रिरुद्धा भव।
अवकुण्ठिता भव। सुप्रीता भव।
सुप्रसन्ना भव। वरदा भव।

स्वामिन् सर्वजगन्नाथ यावत्पूजावसानकम्।
तावत् त्वं प्रीतिभावेन दीपेऽस्मिन् सन्त्रिधिं कुरु॥

देवदेव महाराज प्रियेश्वर प्रजापते।
आसनं दिव्यमीशान दास्येयं परमेश्वर॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, आसनं समर्पयामि।

यद्भक्तिलेशसम्पर्कात् परमानन्दविग्रह।
तस्मै ते शरणाभाय पाद्यं शुद्धाय कल्पये॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, पाद्यं समर्पयामि।

तापत्रयहरं दिव्यं परमानन्दलक्षणम्।
तापत्रयविनिर्मुक्तं तवार्घ्यं कल्पयाम्यहम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, अर्घ्यं समर्पयामि।

वेदानामपि वेद्याय देवानां देवतात्मने।
आचामं कल्पयामीश शुद्धानां शुद्धिहेतवे॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, आचमनीयं समर्पयामि।

तरुपुष्पसमुद्रतं सुस्वादु मधुरं मधु।
तेजःपुष्टिकरं दिव्यं प्रतिगृहीष्व देवेश॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, मधुपकं समर्पयामि।

पयोदधिघृतं चैव मधु च शर्करायुतम्।
पञ्चामृतं मयाऽनीतं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, पञ्चामृत-स्नानं समर्पयामि।

कामधेनुसमुत्पन्नं सर्वेषां जीवनं परम्।
पावनं यज्ञहेतुश्च पयः स्नानार्थमर्पितम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, क्षीरस्नानं समर्पयामि।

भागीरथी यमुना चैव गौतमी च सरस्वती।
तासां सुसलिलमादाय करोमि त्वामभिषेचनम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, स्नानं समर्पयामि। स्नानान्तरमाचमनीयं समर्पयामि।

सर्वभूषाधिके सोम्ये लोकलज्जानिवारणे।
मयोपपादिते तुभ्यं वाससी प्रतिगृह्यताम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, वस्त्रं समर्पयामि।

नवभिस्तन्तुभिर्युक्तं त्रिगुणं देवतात्मकम्।
उपवीतं प्रदास्यामि गृहाण परमेश्वर॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, यज्ञोपवीतं समर्पयामि।

मुक्ता-माणिक्य-वैदूर्य-रत्न-हेमादि-निर्मितम्।
नानाभरणं दास्यामि स्वीकुरुष्व दयानिधे॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, नवमणि-मकुटादि नानाभरणम् समर्पयामि।

चन्दनागरुकपूरकस्तूरीकुङ्कुमान्वितम् ।
विलेपनं सुरश्रेष्ठ प्रीत्यर्थं प्रतिगृह्यताम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, गन्धान् धारयामि। गन्धस्योपरि हरिद्रा-कुङ्कुमं समर्पयामि।

अक्षतांश्च सुरश्रेष्ठ कुङ्कुमाक्ता सुशोभिताः।
मया निवेदिता भक्त्या गृह्यतां परमेश्वर॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, अक्षतान् समर्पयामि।

मन्दार-पारिजाताङ्ग-केतक्युत्पल-पाटलैः ।
मल्लिका-जाति-वकुलैः पुष्पैस्त्वां पूजयाम्यहम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, मल्लिकादि-सर्वर्तु-पुष्पमालाः समर्पयामि।

॥ अङ्ग-पूजा ॥

१.	शरवणोद्भूताय नमः	— पादौ पूजयामि।
२.	रौद्रेयाय नमः	— जङ्घे पूजयामि।
३.	सहस्रपदे नमः	— जानुनी पूजयामि।
४.	भयनाशनाय नमः	— ऊरु पूजयामि।
५.	बालग्रहाच्छाटनाय नमः	— मेढ़े पूजयामि।
६.	भक्तपालनाय नमः	— गुह्यं पूजयामि।
७.	गुणनिधये नमः	— कटिं पूजयामि।
८.	महनीयाय नमः	— नाभिं पूजयामि।
९.	सर्वार्भीष्टप्रदाय नमः	— हृदयं पूजयामि।
१०.	विशालवक्षसे नमः	— वक्षस्थलं पूजयामि।
११.	शक्तिधराय नमः	— हस्तान् पूजयामि।
१२.	अभयप्रदानाय नमः	— बाहून् पूजयामि।
१३.	नीलकण्ठ-तनयाय नमः	— कण्ठान् पूजयामि।
१४.	पतित-पावनाय नमः	— चुबुकानि पूजयामि।
१५.	पुरुष-श्रेष्ठाय नमः	— नासिकानि पूजयामि।
१६.	कमललोचनाय नमः	— लोचनानि पूजयामि।
१७.	पुण्यमूर्तये नमः	— श्रोत्राणि पूजयामि।
१८.	कस्तूरी-तिलकाश्चित-फालाय नमः	— ललाटानि पूजयामि।
१९.	षडाननाय नमः	— मुखानि पूजयामि।
२०.	त्रिलोकगुरवे नमः	— ओष्ठानि पूजयामि।
२२.	सहस्रशीर्षे नमः	— शिरांसि पूजयामि।
२३.	भस्मोद्भूलित-विग्रहाय नमः	— सर्वाण्यङ्गानि पूजयामि।

॥ षोडश-नामपूजा ॥

१.	ॐ ज्ञानशक्त्यात्मने नमः	१.	ॐ षण्मुखाय नमः
२.	ॐ स्कन्दाय नमः	१०.	ॐ कुक्कुटध्वजाय नमः
३.	ॐ अग्निभुवे नमः	११.	ॐ शक्तिधराय नमः
४.	ॐ बाहुलेयाय नमः	१२.	ॐ गुहाय नमः
५.	ॐ गाङ्गेयाय नमः	१३.	ॐ ब्रह्मचारिणे नमः
६.	ॐ शरवणोद्भवाय नमः	१४.	ॐ षण्मातुराय नमः
७.	ॐ कार्त्तिकेयाय नमः	१५.	ॐ क्रौञ्चभित्रे नमः
८.	ॐ कुमाराय नमः	१६.	ॐ शिखिवाहनाय नमः

॥ षण्मुखसहस्रनामावलिः ॥

॥ ध्यानम् ॥

ध्यायेत्पूर्णमुखमिन्दुकोटिसदृशं रत्नप्रभाशोभितम्।
बालार्कद्युतिषङ्किरीटविलसत्केयूरहारान्वितम् ॥१॥

कर्णालम्बितकुण्डलप्रविलसद्गणस्थलाशोभितम्।
काश्चीकङ्कणकिङ्किणीरवयुतं शृङ्गारसारोदयम् ॥२॥

ध्यायेदैप्सितसिद्धिदं शिवसुतं श्रीद्वादशाक्षं गुहम्।
खेटं कुक्कटमङ्कुशं च वरदं पाशं धनुश्चक्रकम् ॥३॥

वज्रं शक्तिमसि च शूलमभयं दोर्भिर्घृतं षण्मुखम्।
देवं चित्रमयूरवाहनगतं चित्राम्बरालङ्कृतम् ॥४॥

अचिन्त्यशक्तये नमः

अनघाय नमः

अक्षोभ्याय नमः

अपराजिताय नमः

अनाथवत्सलाय नमः

अमोघाय नमः

अशोकाय नमः

अजराय नमः

अभयाय नमः

अत्युदाराय नमः

१०

अघहराय नमः

अग्रगण्याय नमः

अद्रिजासुताय नमः

अनन्तमहिम्ने नमः

अपाराय नमः

अनन्तसौख्यप्रदाय नमः

अव्ययाय नमः

अनन्तमोक्षदाय नमः

अनादये नमः

अप्रमेयाय नमः

अक्षराय नमः

अच्युताय नमः

अकल्पषाय नमः

अभिरामाय नमः

अग्रधुर्याय नमः

अमितविक्रमाय नमः

अनाथनाथाय नमः

अमलाय नमः

अप्रमत्ताय नमः

अमरप्रभवे नमः

३०

अरिन्दमाय नमः

अखिलाधाराय नमः

अणिमादिगुणाय नमः

अग्रण्ये नमः

अचञ्चलाय नमः

अमरस्तुत्याय नमः

अकलङ्काय नमः

अमिताशनाय नमः

अग्निभुवे नमः

अनवद्याङ्गाय नमः

४०

अद्भुताय नमः

अभीष्ठदायकाय नमः

अतीन्द्रियाय नमः

अप्रमेयात्मने नमः

अदृश्याय नमः

अव्यक्तलक्षणाय नमः

आपद्विनाशकाय नमः

आर्याय नमः

आद्व्याय नमः

आगमसंस्तुताय नमः

५०

आर्तसंरक्षणाय नमः

आद्याय नमः

आनन्दाय नमः

आर्यसेविताय नमः

आश्रितेष्टार्थवरदाय नमः

आनन्दिने नमः

आर्तफलप्रदाय नमः

आश्वर्यरूपाय नमः

आनन्दाय नमः

आपन्नार्तिविनाशनाय नमः ६०

इभवक्रानुजाय नमः

इष्टाय नमः

इभासुरहरात्मजाय नमः

इतिहासश्रुतिस्तुत्याय नमः		ऊर्जपालकाय नमः		औन्नत्यदायकाय नमः
इन्द्रभोगफलप्रदाय नमः		ऊर्जिताय नमः		औदार्याय नमः
इष्टपूर्तफलप्राप्तये नमः		ऊर्ध्वगाय नमः	१००	औषधकराय नमः
इष्टेष्टवरदायकाय नमः		ऊर्ध्वाय नमः		औषधाय नमः
इहामुत्रेष्टफलदाय नमः		ऊर्ध्वलोकैकनायकाय नमः		औषधाकराय नमः
इष्टदाय नमः	७०	ऊर्जावते नमः		अंशुमालिने नमः
इन्द्रवन्दिताय नमः		ऊर्जितोदाराय नमः		अंशुमालीङ्गाय नमः
ईडनीयाय नमः		ऊर्जितोर्जितशासनाय नमः		अम्बिकातनयाय नमः
ईशपुत्राय नमः		ऋषिदेवगणस्तुत्याय नमः		अन्नदाय नमः १४०
ईप्सितार्थप्रदायकाय नमः		ऋणत्रयविमोचनाय नमः		अन्धकारिसुताय नमः
ईतिभीतिहराय नमः		ऋजुरूपाय नमः		अन्धत्वहारिणे नमः
ईङ्गाय नमः		ऋजुकराय नमः		अम्बुजलोचनाय नमः
ईषणात्रयवर्जिताय नमः		ऋजुमार्गप्रदर्शनाय नमः	११०	अस्तमायाय नमः
उदारकीर्तये नमः		ऋतम्बराय नमः		अमराधीशाय नमः
उद्योगिने नमः		ऋजुप्रीताय नमः		अस्पष्टाय नमः
उत्कृष्टोरुपराक्रमाय नमः	८०	ऋषभाय नमः		अस्तोकपुण्यदाय नमः
उत्कृष्टशक्तये नमः		ऋद्धिदाय नमः		अस्तामित्राय नमः
उत्साहाय नमः		ऋताय नमः		अस्तरूपाय नमः
उदाराय नमः		लुलितोद्धारकाय नमः		अस्खलत्सुगतिदायकाय नमः
उत्सवप्रियाय नमः		लूतभवपाशप्रभञ्जनाय नमः	१५०	
उच्चम्भाय नमः		एणाङ्गधरसत्पुत्राय नमः		
उद्भवाय नमः		एकस्मै नमः		
उग्राय नमः		एनोविनाशनाय नमः	१२०	
उदग्राय नमः		ऐश्वर्यदाय नमः		
उग्रलोचनाय नमः		ऐन्द्रभोगिने नमः		
उन्मत्ताय नमः		ऐतिह्याय नमः		
उग्रशमनाय नमः	९०	ऐन्द्रवन्दिताय नमः		
उद्वेगघोरगेश्वराय नमः		ओजस्विने नमः		
उरुप्रभावाय नमः		ओषधिस्थानाय नमः		
उदीर्णाय नमः		ओजोदाय नमः		
उमापुत्राय नमः		ओदनप्रदाय नमः		
उदारधिये नमः		औदार्यशीलाय नमः		
ऊर्ध्वरेतःसुताय नमः		औमेयाय नमः	१३०	
ऊर्ध्वगतिदाय नमः		औग्राय नमः		

कीर्तिकृते नमः		ख्यातिप्रदाय नमः		गुणवर्धनाय नमः
कुकुटधराय नमः		खेचरेशाय नमः	२००	गुह्याय नमः
कूटस्थाय नमः		ख्यातेहाय नमः		गुणज्ञाय नमः
कुवलेक्षणाय नमः		खेचरस्तुताय नमः		गीतिज्ञाय नमः
कुङ्गमाङ्गाय नमः		खरतापहराय नमः		गतातङ्काय नमः
क्लमहराय नमः	१७०	खस्थाय नमः		गुणाश्रयाय नमः
कुशलाय नमः		खेचराय नमः		गद्यपद्यप्रियाय नमः
कुकुटध्वजाय नमः		खेचराश्रयाय नमः		गुण्याय नमः २४०
कृशानुसम्भवाय नमः		खण्डेन्दुमौलितनयाय नमः		गोस्तुताय नमः
क्रूराय नमः		खेलाय नमः		गगनेचराय नमः
क्रूरघ्राय नमः		खेचरपालकाय नमः		गणनीयचरित्राय नमः
कलितापहृते नमः		खस्थलाय नमः	२१०	गतक्लेशाय नमः
कामरूपाय नमः		खण्डितार्काय नमः		गुणार्णवाय नमः
कल्पतरवे नमः		खेचरीजनपूजिताय नमः		घृणिताक्षाय नमः
कान्ताय नमः		गाङ्गेयाय नमः		घृणिनिधये नमः
कामितदायकाय नमः	१८०	गिरिजापुत्राय नमः		घनगम्भीरघोषणाय नमः
कल्याणकृते नमः		गणनाथानुजाय नमः		घण्टानादप्रियाय नमः
क्लेशनाशाय नमः		गुहाय नमः		घोषाय नमः २५०
कृपालवे नमः		गोत्रे नमः		घोराघोघविनाशनाय नमः
करुणाकराय नमः		गीर्वणसंसेव्याय नमः		घनानन्दाय नमः
कलुषघ्राय नमः		गुणातीताय नमः		घर्महत्रे नमः
क्रियाशक्तये नमः		गुहाश्रयाय नमः	२२०	घृणावते नमः
कठोराय नमः		गतिप्रदाय नमः		घृष्टिपातकाय नमः
कवचिने नमः		गुणनिधये नमः		घृणिने नमः
कृतिने नमः		गम्भीराय नमः		घृणाकराय नमः
कोमलाङ्गाय नमः	१९०	गिरिजात्मजाय नमः		घोराय नमः
कुशप्रीताय नमः		गूढरूपाय नमः		घोरदैत्यप्रहारकाय नमः
कुत्सितघ्राय नमः		गदहराय नमः		घटितैश्वर्यसन्दोहाय नमः २६०
कलाधराय नमः		गुणाधीशाय नमः		घनार्थाय नमः
ख्याताय नमः		गुणाग्रण्ये नमः		घनसङ्कमाय नमः
खेटधराय नमः		गोधराय नमः		चित्रकृते नमः
खङ्गिने नमः		गहनाय नमः	२३०	चित्रवर्णाय नमः
खद्वाङ्गिने नमः		गुसाय नमः		चश्चलाय नमः
खलनिग्रहाय नमः		गर्वघ्राय नमः		चपलद्युतये नमः

चिन्मयाय नमः		जितामित्राय नमः		झल्लरीवाद्यसम्प्रियाय नमः
चित्स्वरूपाय नमः		जगद्गुरवे नमः		ज्ञानमूर्तये नमः
चिरानन्दाय नमः		जयिने नमः		ज्ञानगम्याय नमः
चिरन्तनाय नमः	२७०	जितेन्द्रियाय नमः		ज्ञानिने नमः
चित्रकेलये नमः		जैत्राय नमः		ज्ञानमहानिधये नमः
चित्रतराय नमः		जरामरणवर्जिताय नमः		टङ्कारनृत्तविभवाय नमः ३४०
चिन्तनीयाय नमः		ज्योतिर्मयाय नमः		टङ्कंवज्रध्वजाङ्किताय नमः
चमत्कृतये नमः		जगन्नाथाय नमः		टङ्किताखिललोकाय नमः
चोरघाय नमः		जगञ्जीवाय नमः		टङ्कितैनस्तमोरवये नमः
चतुराय नमः		जनाश्रयाय नमः	३१०	ठम्बरप्रभवाय नमः
चारवे नमः		जगत्सेव्याय नमः		ठम्भाय नमः
चामीकरविभूषणाय नमः		जगत्कर्त्रे नमः		ठम्भाय नमः
चन्द्रार्ककोटिसद्वशाय नमः		जगत्साक्षिणे नमः		ठमरुकप्रियाय नमः
चन्द्रमौलितनूभवाय नमः २८०		जगत्प्रियाय नमः		ठमरोत्कटसन्नादाय नमः
चादिताङ्गाय नमः		जम्भारिवन्द्याय नमः		डिम्बरूपस्वरूपकाय नमः
छद्महत्रे नमः		जयदाय नमः		ढक्कानादप्रीतिकराय नमः ३५०
छेदिताखिलपातकाय नमः		जगञ्जनमनोहराय नमः		ढालितासुरसङ्कुलाय नमः
छेदीकृततमःक्लेशाय नमः		जगदानन्दजनकाय नमः		ढौकितामरसन्दोहाय नमः
छत्रीकृतमहायशसे नमः		जनजाङ्घापहारकाय नमः		दुण्डिविघ्नेश्वरानुजाय नमः
छादिताशेषपातकाय नमः		जपाकुसुमसङ्गाशाय नमः ३२०		तत्त्वज्ञाय नमः
छरितामृतसागराय नमः		जनलोचनशोभनाय नमः		तत्त्वगाय नमः
छन्नत्रैगुण्यरूपाय नमः		जनेश्वराय नमः		तीव्राय नमः
छातेहाय नमः		जितक्रोधाय नमः		तपोरूपाय नमः
छिन्नसंशयाय नमः	२९०	जनजन्मनिर्बहर्णाय नमः		तपोमयाय नमः
छन्दोमयाय नमः		जयदाय नमः		त्रयीमयाय नमः
छन्दगामिने नमः		जन्तुतापम्भाय नमः		त्रिकालज्ञाय नमः ३६०
छिन्नपाशाय नमः		जितदैत्यमहाव्रजाय नमः		त्रिमूर्तये नमः
छविशछदाय नमः		जितमायाय नमः		त्रिगुणात्मकाय नमः
जगद्धिताय नमः		जितक्रोधाय नमः		त्रिदशेशाय नमः
जगत्पूज्याय नमः		जितसङ्गाय नमः	३३०	तारकारये नमः
जगञ्ज्येष्ठाय नमः		जनप्रियाय नमः		तापम्भाय नमः
जगन्मयाय नमः		झञ्जानिलमहावेगाय नमः		तापसप्रियाय नमः
जनकाय नमः		झरिताशेषपातकाय नमः		तुष्टिदाय नमः
जाह्वीसूनवे नमः	३००	झझरीकृतदैत्यौधाय नमः		तुष्टिकृते नमः

तीक्ष्णाय नमः		द्वादशाक्षाय नमः		देवर्षये नमः
तपोरूपाय नमः	३७०	द्विषङ्गुज्जाय नमः		दैवज्ञाय नमः
त्रिकालविदे नमः		द्विषङ्गुर्णाय नमः		दैवचिन्तकाय नमः
स्तोत्रे नमः		द्विषङ्गुहवे नमः		धुरन्धराय नमः ४४०
स्तव्याय नमः		दीनसन्तापनाशनाय नमः		धर्मपराय नमः
स्तवप्रीताय नमः		दन्दशूकेश्वराय नमः		धनदाय नमः
स्तुतये नमः		देवाय नमः	४१०	धृतवर्धनाय नमः
स्तोत्राय नमः		दिव्याय नमः		धर्मेशाय नमः
स्तुतिप्रियाय नमः		दिव्याकृतये नमः		धर्मशास्त्रज्ञाय नमः
स्थिताय नमः		दमाय नमः		धन्विने नमः
स्थायिने नमः		दीर्घवृत्ताय नमः		धर्मपरायणाय नमः
स्थापकाय नमः	३८०	दीर्घबाहवे नमः		धनाध्यक्षाय नमः
स्थूलसूक्ष्मप्रदर्शकाय नमः		दीर्घदृष्टये नमः		धनपतये नमः
स्थविष्ठाय नमः		दिवस्पतये नमः		धृतिमते नमः ४५०
स्थविराय नमः		दण्डाय नमः		धूतकिल्बिषाय नमः
स्थूलाय नमः		दमयित्रे नमः		धर्महेतवे नमः
स्थानदाय नमः		दर्पाय नमः		धर्मशूराय नमः
स्थैर्यदाय नमः		देवसिंहाय नमः	४२०	धर्मकृते नमः
स्थिराय नमः		दृढब्रताय नमः		धर्मविदे नमः
दान्ताय नमः		दुर्लभाय नमः		ध्रुवाय नमः
दयापराय नमः		दुर्गमाय नमः		धात्रे नमः
दात्रे नमः	३९०	दीप्ताय नमः		धीमते नमः
दुरितग्राय नमः		दुष्टेक्ष्याय नमः		धर्मचारिणे नमः
दुरासदाय नमः		दिव्यमण्डनाय नमः		धन्याय नमः ४६०
दर्शनीयाय नमः		दुरोदरग्राय नमः		धुर्याय नमः
दयासाराय नमः		दुःखग्राय नमः		धृतब्रताय नमः
देवदेवाय नमः		दुरारिग्राय नमः		नित्यसत्त्वाय नमः
दयानिधये नमः		दिशाम्पतये नमः	४३०	नित्यतृपाय नमः
दुराधर्षीय नमः		दुर्जयाय नमः		निलेपाय नमः
दुर्विगाह्याय नमः		देवसेनेशाय नमः		निश्चलात्मकाय नमः
दक्षाय नमः		दुर्जयाय नमः		निरवद्याय नमः
दर्पणशोभिताय नमः	४००	दुरतिक्रमाय नमः		निराधाराय नमः
दुर्धराय नमः		दम्भाय नमः		निष्कलङ्काय नमः
दानशीलाय नमः		दृप्ताय नमः		निरञ्जनाय नमः ४७०

निर्माय नमः	परेशाय नमः	परार्थाय नमः
निरहङ्काराय नमः	पूर्णपुण्यदाय नमः	प्रियदर्शनाय नमः ५४०
निर्मोहाय नमः	पुण्याकराय नमः	पवित्राय नमः
निरुपद्रवाय नमः	पुण्यरूपाय नमः	पुष्टिदाय नमः
नित्यानन्दाय नमः	पुण्याय नमः	पूर्तये नमः
निरातङ्गाय नमः	पुण्यपरायणाय नमः ५१०	पिङ्गलाय नमः
निष्प्रपञ्चाय नमः	पुण्योदयाय नमः	पुष्टिवर्धनाय नमः
निरामयाय नमः	परञ्ज्योतिषे नमः	पापहर्त्रे नमः
निरवद्याय नमः	पुण्यकृते नमः	पाशधराय नमः
निरीहाय नमः ४८०	पुण्यवर्धनाय नमः	प्रमत्तासुरशिक्षकाय नमः
निर्दर्शाय नमः	परानन्दाय नमः	पावनाय नमः
निर्मलात्मकाय नमः	परतराय नमः	पावकाय नमः ५५०
नित्यानन्दाय नमः	पुण्यकीर्तये नमः	पूज्याय नमः
निजरेशाय नमः	पुरातनाय नमः	पूर्णनन्दाय नमः
निःसङ्गाय नमः	प्रसन्नरूपाय नमः ५२०	परात्पराय नमः
निगमस्तुताय नमः	प्राणेशाय नमः	पुष्कलाय नमः
निष्कण्टकाय नमः	पन्नगाय नमः	प्रवराय नमः
निरालम्बाय नमः	पापनाशनाय नमः	पूर्वाय नमः
निष्प्रत्यूहाय नमः	प्रणतार्तिहराय नमः	पितृभक्ताय नमः
निरुद्धवाय नमः ४९०	पूर्णाय नमः	पुरोगमाय नमः
नित्याय नमः	पार्वतीनन्दनाय नमः	प्राणदाय नमः
नियतकल्पाय नमः	प्रभवे नमः	प्राणिजनकाय नमः ५६०
निराश्रयाय नमः	पूतात्मने नमः	प्रदिष्टाय नमः
नेत्रे नमः	पुरुषाय नमः	पावकोद्धवाय नमः
निधये नमः	प्राणाय नमः ५३०	परब्रह्मस्वरूपाय नमः
नैकरूपाय नमः	प्रभवाय नमः	परमैश्वर्यकारणाय नमः
निराकाराय नमः	पुरुषोत्तमाय नमः	परर्धिदाय नमः
नदीसुताय नमः	प्रसन्नाय नमः	पुष्टिकराय नमः
पुलिन्दकन्यारमणाय नमः ५००	परमस्पष्टाय नमः	प्रकाशात्मने नमः
पुरुजिते नमः	पराय नमः	प्रतापवते नमः
परमप्रियाय नमः	परिवृढाय नमः	प्रज्ञापराय नमः
प्रत्यक्षमूर्तये नमः	पराय नमः	प्रकृष्टार्थाय नमः ५७०
प्रत्यक्षाय नमः	परमात्मने नमः	पृथवे नमः
	प्रब्रह्मणे नमः	पृथुपराक्रमाय नमः

फणीश्वराय नमः	बिलद्वारान्तरालस्थाय नमः	भवतापप्रशमनाय नमः
फणिवाराय नमः	बृहच्छक्तिधनुर्धराय नमः	भोगवते नमः
फणामणिविभूषणाय नमः	बालार्कद्युतिमते नमः	भूतभावनाय नमः
फलदाय नमः	बालाय नमः	भोज्यप्रदाय नमः
फलहस्ताय नमः	बृहद्वक्षसे नमः	भ्रान्तिनाशाय नमः
फुलाम्बुजविलोचनाय नमः	बृहद्वनुषे नमः	भानुमते नमः
फडुच्चाटितपापौधाय नमः	भव्याय नमः	भुवनाश्रयाय नमः
फणिलोकविभूषणाय नमः ५८०	भोगीश्वराय नमः	भूरिभोगप्रदाय नमः
बाहुलेयाय नमः	भाव्याय नमः	भद्राय नमः
बृहद्रूपाय नमः	भवनाशाय नमः	भजनीयाय नमः
बलिष्ठाय नमः	भवप्रियाय नमः	भिषग्वराय नमः
बलवते नमः	भक्तिगम्याय नमः	महासेनाय नमः
बलिने नमः	भयहराय नमः	महोदराय नमः
ब्रह्मेशविष्णुरूपाय नमः	भावज्ञाय नमः	महाशक्तये नमः
बुद्धाय नमः	भक्तसुप्रियाय नमः	महाद्युतये नमः
बुद्धिमतां वराय नमः	भुक्तिमुक्तिप्रदाय नमः	महाबुद्धये नमः
बालरूपाय नमः	भोगिने नमः	महावीर्याय नमः
ब्रह्मगर्भाय नमः	भगवते नमः	महोत्साहाय नमः
ब्रह्मचारिणे नमः	भाग्यवर्धनाय नमः	महाबलाय नमः
बुधप्रियाय नमः	भ्राजिष्णवे नमः	महाभोगिने नमः
बहुश्रुताय नमः	भावनाय नमः	महामायिने नमः
बहुमताय नमः	भर्त्रे नमः	मेधाविने नमः
ब्रह्मण्याय नमः	भीमाय नमः	मेखलिने नमः
ब्राह्मणप्रियाय नमः	भीमपराक्रमाय नमः	महते नमः
बलप्रमथनाय नमः	भूतिदाय नमः	मुनिस्तुताय नमः
ब्रह्मणे नमः	भूतिकृते नमः	महामान्याय नमः
बहुरूपाय नमः	भोक्रे नमः	महानन्दाय नमः
बहुप्रदाय नमः	भूतात्मने नमः	महायशसे नमः
बृहद्वानुतनूद्वूताय नमः	भुवनेश्वराय नमः	महोर्जिताय नमः
बृहत्सेनाय नमः	भावकाय नमः	माननिधये नमः
बिलेशयाय नमः	भीकराय नमः	मनोरथफलप्रदाय नमः
बहुबाहवे नमः	भीष्माय नमः	महोदयाय नमः
बलश्रीमते नमः	भावकेष्टाय नमः	महापुण्याय नमः
बहुदैत्यविनाशकाय नमः	भवोद्भवाय नमः	महाबलपराक्रमाय नमः
		६५०
		६६०
		६७०
		६४०

मानदाय नमः	यत्रवाहकाय नमः	रत्नकुण्डलमण्डिताय नमः
मतिदाय नमः	यातनारहिताय नमः	रत्नसन्मौलिशोभाद्याय नमः
मालिने नमः	योगिने नमः	रणन्मञ्जीरभूषणाय नमः
मुक्तामालाविभूषणाय नमः	योगीशाय नमः	लोकैकनाथाय नमः
मनोहराय नमः	योगिनां वराय नमः	लोकेशाय नमः
महामुख्याय नमः	रमणीयाय नमः	ललिताय नमः
महर्ष्ये नमः	रम्यरूपाय नमः	लोकनायकाय नमः
मूर्तिमते नमः	रसज्ञाय नमः	लोकरक्षाय नमः
मुनये नमः	रसभावनाय नमः	लोकशिक्षाय नमः
महोत्तमाय नमः	रञ्जनाय नमः	लोकलोचनरञ्जिताय नमः
महोपाय नमः	रञ्जिताय नमः	लोकबन्धवे नमः
मोक्षदाय नमः	रागिणे नमः	लोकधात्रे नमः
मङ्गलप्रदाय नमः	रुचिराय नमः	लोकत्रयमहाहिताय नमः
मुदाकराय नमः	रुद्रसम्भवाय नमः	लोकचूडामण्ये नमः
मुक्तिदात्रे नमः	रणप्रियाय नमः	लोकवन्द्याय नमः
महाभोगाय नमः	रणोदाराय नमः	लावण्यविग्रहाय नमः
महोरगाय नमः	रागद्वेषविनाशनाय नमः	लोकाध्यक्षाय नमः
यशस्कराय नमः	रत्नार्चिषे नमः	लीलावते नमः
योगयोनये नमः	रुचिराय नमः	लोकोत्तरगुणान्विताय नमः
योगिष्ठाय नमः	रम्याय नमः	वरिष्ठाय नमः
यमिनां वराय नमः	रूपलावण्यविग्रहाय नमः	वरदाय नमः
यशस्विने नमः	रत्नाङ्गदधराय नमः	वैद्याय नमः
योगपुरुषाय नमः	रत्नभूषणाय नमः	विशिष्टाय नमः
योग्याय नमः	रमणीयकाय नमः	विक्रमाय नमः
योगनिधये नमः	रुचिकृते नमः	विभवे नमः
यमिने नमः	रोचमानाय नमः	विबुधाग्रचराय नमः
यतिसेव्याय नमः	रञ्जिताय नमः	वश्याय नमः
योगयुक्ताय नमः	रोगनाशनाय नमः	विकल्पपरिवर्जिताय नमः
योगविदे नमः	राजीवाक्षाय नमः	७७०
योगसिद्धिदाय नमः	राजराजाय नमः	विपाशाय नमः
यत्राय नमः	रक्तमाल्यानुलेपनाय नमः	विगतातङ्काय नमः
यत्रिणे नमः	राजद्वेदागमस्तुत्याय नमः	विचित्राङ्गय नमः
यत्रज्ञाय नमः	रजःसत्त्वगुणान्विताय नमः	विरोचनाय नमः
यत्रवते नमः	रजनीशकलारम्याय नमः	विद्याधराय नमः

विशुद्धात्मने नमः		विदुषे नमः	८१०	शुभदाय नमः
वेदाङ्गाय नमः		वेदधराय नमः		शर्मणे नमः
विबुधप्रियाय नमः		वटवे नमः		शिष्टेष्टाय नमः
वचस्कराय नमः		वीरचूडामण्ये नमः		शुभलक्षणाय नमः
व्यापकाय नमः	७८०	वीराय नमः		शान्ताय नमः
विज्ञानिने नमः		विद्येशाय नमः		शूलधराय नमः
विनयान्विताय नमः		विबुधाश्रयाय नमः		श्रेष्ठाय नमः
विद्वत्तमाय नमः		विजयिने नमः		शुद्धात्मने नमः
विरोधिद्वाय नमः		विनयिने नमः		शङ्कराय नमः
वीराय नमः		वेत्रे नमः		शिवाय नमः
विगतरागवते नमः		वरीयसे नमः	८२०	शितिकण्ठात्मजाय नमः
वीतभावाय नमः		विरजासे नमः		शूराय नमः
विनीतात्मने नमः		वसवे नमः		शान्तिदाय नमः
वेदगर्भाय नमः		वीरघ्राय नमः		शोकनाशनाय नमः
वसुप्रदाय नमः	७९०	विज्वराय नमः		षाण्मातुराय नमः
विश्वदीप्तये नमः		वेद्याय नमः		षण्मुखाय नमः
विशालाक्षाय नमः		वेगवते नमः		षङ्कुणैश्वर्यसंयुताय नमः
विजितात्मने नमः		वीर्यवते नमः		८६० षद्वक्रस्थाय नमः
विभावनाय नमः		वशिने नमः		षडूर्मिद्वाय नमः
वेदवेद्याय नमः		वरशीलाय नमः		षडङ्गश्रुतिपारगाय नमः
विधेयात्मने नमः		वरगुणाय नमः	८३०	षङ्खावरहिताय नमः
वीतदोषाय नमः		विशोकाय नमः		षद्वाय नमः
वेदविदे नमः		वज्रधारकाय नमः		षद्वास्त्रस्मृतिपारगाय नमः
विश्वकर्मणे नमः		शरजन्मने नमः		षद्वर्गदात्रे नमः
वीतभयाय नमः	८००	शक्तिधराय नमः		षङ्गीवाय नमः
वागीशाय नमः		शत्रुघ्नाय नमः		षडरिघ्ने नमः
वासवार्चिताय नमः		शिखिवाहनाय नमः		८७० षडाश्रयाय नमः
वीरध्वंसाय नमः		श्रीमते नमः		षद्विरीटधराय श्रीमते नमः
विश्वमूर्तये नमः		शिष्टाय नमः		षडाधाराय नमः
विश्वरूपाय नमः		शुचये नमः		षद्क्रमाय नमः
वरासनाय नमः		शुद्धाय नमः	८४०	षद्वोणमध्यनिलयाय नमः
विशाखाय नमः		शाश्वताय नमः		षण्डत्वपरिहारकाय नमः
विमलाय नमः		श्रुतिसागराय नमः		सेनान्ये नमः
वाग्मिने नमः		शरण्याय नमः		सुभगाय नमः

स्कन्दाय नमः		सुशीलाय नमः		हस्तिचर्माम्बरसुताय नमः
सुरानन्दाय नमः		सत्यसाधकाय नमः		हस्तिवाहनसेविताय नमः
सतां गतये नमः	८८०	सम्भाव्याय नमः		हस्तचित्रायुधधराय नमः
सुब्रह्मण्याय नमः		सुमनसे नमः		हृताधाय नमः
सुराध्यक्षाय नमः		सेव्याय नमः		हसिताननाय नमः ९५०
सर्वज्ञाय नमः		सकलागमपारगाय नमः		हेमभूषाय नमः
सर्वदाय नमः		सुव्यक्ताय नमः		हरिद्वर्णाय नमः
सुखिने नमः		सच्चिदानन्दाय नमः		हृष्टिदाय नमः
सुलभाय नमः		सुवीराय नमः ९२०		हृष्टिवर्धनाय नमः
सिद्धिदाय नमः		सुजनाश्रयाय नमः		हेमाद्रिभिर्देनमः
सौम्याय नमः		सर्वलक्षणसम्पन्नाय नमः		हंसरूपाय नमः
सिद्धेशाय नमः		सत्यर्थपरायणाय नमः		हुङ्कारहतकिल्बिषाय नमः
सिद्धिसाधनाय नमः	८९०	सर्वदेवमयाय नमः		हिमाद्रिजातातनुजाय नमः
सिद्धार्थाय नमः		सत्याय नमः		हरिकेशाय नमः
सिद्धसङ्खल्पाय नमः		सदा मृष्टान्नदायकाय नमः		हिरण्मयाय नमः ९६०
सिद्धसाधवे नमः		सुधापिने नमः		हृद्याय नमः
सुरेश्वराय नमः		सुमतये नमः		हृष्टाय नमः
सुभुजाय नमः		सत्याय नमः		हरिसखाय नमः
सर्वदृशे नमः		सर्वविघ्नविनाशनाय नमः ९३०		हंसाय नमः
साक्षिणे नमः		सर्वदुःखप्रशमनाय नमः		हंसगतये नमः
सुप्रसादाय नमः		सुकुमाराय नमः		हविषे नमः
सनातनाय नमः		सुलोचनाय नमः		हिरण्यवर्णाय नमः
सुधापतये नमः	९००	सुग्रीवाय नमः		हितकृते नमः
स्वयञ्ज्योतिषे नमः		सुधृतये नमः		हर्षदाय नमः
स्वयम्भुवे नमः		साराय नमः		हेमभूषणाय नमः ९७०
सर्वतोमुखाय नमः		सुराराध्याय नमः		हरप्रियाय नमः
समर्थाय नमः		सुविक्रमाय नमः		हितकराय नमः
सत्कृतये नमः		सुरारिष्टे नमः		हतपापाय नमः
सूक्ष्माय नमः		स्वर्णवर्णाय नमः ९४०		हरोद्भवाय नमः
सुघोषाय नमः		सर्पराजाय नमः		क्षेमदाय नमः
सुखदाय नमः		सदाशुचये नमः		क्षेमकृते नमः
सुहृदे नमः		सप्तार्चिभुवे नमः		क्षेम्याय नमः
सुप्रसन्नाय नमः	९१०	सुरवराय नमः		क्षेत्रज्ञाय नमः
सुरश्रेष्ठाय नमः		सर्वयुधविशारदाय नमः		क्षामवर्जिताय नमः

क्षेत्रपालाय नमः	९८०	क्षमाश्रयाय नमः	भास्कराय नमः
क्षमाधाराय नमः		क्षालिताघाय नमः	क्षताहिताय नमः
क्षेमक्षेत्राय नमः		क्षितिधराय नमः	क्षराय नमः
क्षमाकराय नमः		क्षीणसंरक्षणक्षमाय नमः	क्षत्रे नमः
क्षुद्रघाय नमः		क्षणभङ्गुरसन्नद्धघनशोभि-	क्षतदोषाय नमः
क्षान्तिदाय नमः		कर्पदकाय नमः	क्षमानिधये नमः
क्षेमाय नमः		क्षितिभृत्राथतनयामुखपङ्कज-	क्षपिताखिलसन्तापाय नमः
क्षितिभूषाय नमः			क्षपानाथसमाननाय नमः १०००

॥इति श्रीस्कान्दे महापुराणे ईश्वरप्रोक्ते ब्रह्मनारदसंवादे षण्मुखसहस्रनामावलिः सम्पूर्णा॥

॥फलश्रुतिः ॥

इति नामां सहस्राणि षण्मुखस्य च नारद।
यः पठेच्छृणुयाद्वाऽपि भक्तियुक्तेन चेतसा॥५॥

स सद्यो मुच्यते पापैर्मनोवाक्यायसम्भवैः।
आयुर्वृद्धिकरं पुंसां स्थैर्यवीर्यविवर्धनम्॥६॥

वाक्येनैकेन वक्ष्यामि वाञ्छितार्थं प्रयच्छति।
तस्मात्सर्वात्मना ब्रह्मनियमेन जपेत्सुधीः॥७॥

॥सुब्रह्मण्याष्टोत्तरशतनामावलिः ॥

स्कन्दाय नमः		रक्षोबलविमर्दनाय नमः	२०
गुहाय नमः		मत्ताय नमः	
षण्मुखाय नमः		प्रमत्ताय नमः	
फालनेत्रसुताय नमः		उन्मत्ताय नमः	
प्रभवे नमः		सुरसैन्यसुरक्षकाय नमः	
पिङ्गलाय नमः		देवसेनापतये नमः	
कृत्तिकासूनवे नमः		प्राज्ञाय नमः	
शिखिवाहाय नमः		कृपालवे नमः	
द्विपङ्गुजाय नमः		भक्तवत्सलाय नमः	
द्विपण्णत्राय नमः	१०	उमासुताय नमः	
शक्तिधराय नमः		शक्तिधराय नमः	
पिशिताशप्रभञ्जनाय नमः		कुमाराय नमः	
तारकासुरसंहारिणे नमः		क्रौश्चदारणाय नमः	

सेनानिने नमः		पटुवेषभृते नमः
अग्निजन्मने नमः		पूष्णे नमः
विशाखाय नमः		गमस्तये नमः
शङ्करात्मजाय नमः	३०	गहनाय नमः
शिवस्वामिने नमः		चन्द्रवर्णाय नमः
गणस्वामिने नमः		कलाधराय नमः
सर्वस्वामिने नमः		मायाधराय नमः
सनातनाय नमः		महामायिने नमः
अनन्तमूर्तये नमः		कैवल्याय नमः
अक्षोभ्याय नमः		शङ्करात्मजाय नमः
पार्वतीप्रियनन्दनाय नमः		विश्वयोनये नमः
गङ्गासुताय नमः		अमेयात्मने नमः
शरोद्धूताय नमः		तेजोयोनये नमः
आहूताय नमः	४०	अनामयाय नमः
पावकात्मजाय नमः		परमेष्ठिने नमः
जृम्भाय नमः		परब्रह्मणे नमः
प्रजृम्भाय नमः		वेदगर्भाय नमः
उज्जृम्भाय नमः		विराद्धुताय नमः
कमलासनसंस्तुताय नमः		पुलिन्दकन्याभर्त्रे नमः
एकवर्णाय नमः		महासारस्वतावृताय नमः
द्विवर्णाय नमः		आश्रिताखिलदात्रे नमः
त्रिवर्णाय नमः		चोरघ्राय नमः
सुमनोहराय नमः		रोगनाशनाय नमः
चतुर्वर्णाय नमः	५०	अनन्तमूर्तये नमः
पञ्चवर्णाय नमः		आनन्दाय नमः
प्रजापतये नमः		शिखण्डिने नमः
अहस्पतये नमः		कृतकेतनाय नमः
अग्निगर्भाय नमः		डम्भाय नमः
शमीगर्भाय नमः		परमडम्भाय नमः
विश्वरेतसे नमः		महाडम्भाय नमः
सुरारिघ्ने नमः		वृषाकपये नमः
हरिद्वर्णाय नमः		कारणोत्पत्ति-देहाय नमः
शुभकराय नमः		कारणातीत-विग्रहाय नमः
वटवे नमः	६०	अनीश्वराय नमः

अमृताय नमः
प्राणाय नमः
प्राणायामपरायणाय नमः
विरुद्धहत्रे नमः
वीरघाय नमः
रक्तश्यामगलाय नमः
सुब्रह्मण्याय नमः

१००

गुहाय नमः
प्रीताय नमः
ब्रह्मण्याय नमः
ब्राह्मणप्रियाय नमः
वंशवृद्धिकराय नमः
वेदवेद्याय नमः
अक्षयफलप्रदाय नमः

॥इति श्री-सुब्रह्मण्याष्टोत्तरशतनामावलिः सम्पूर्णा॥

॥वल्ल्यष्टोत्तरशतनामावलिः ॥

महावल्ल्यै नमः
वन्द्यायै नमः
वनवासायै नमः
वरलक्ष्म्यै नमः
वरप्रदायै नमः
वाणीस्तुतायै नमः
वीतमोहायै नमः
वामदेवसुतप्रियायै नमः
वैकुण्ठतनयायै नमः
वर्यायै नमः
वनेचरसमाद्यायै नमः
दयापूर्णायै नमः
दिव्यरूपायै नमः
दारिद्र्यभयनाशिन्यै नमः
देवस्तुतायै नमः
दैत्यहत्र्यै नमः
दोषहीनायै नमः
दयाम्बुधये नमः
दुःखहत्र्यै नमः
दुष्टदूरायै नमः
दुरितद्यै नमः
दुरासदायै नमः

१०

२०

नाशहीनायै नमः
नागनुतायै नमः
नारदस्तुतवैभवायै नमः
लवलीकुञ्जसम्भूतायै नमः
ललितायै नमः
ललनोत्तमायै नमः
शान्तदोषायै नमः
शर्मदात्र्यै नमः
शरजन्मकुटुम्बिन्यै नमः
पद्मिन्यै नमः
पद्मवदनायै नमः
पद्मनाभसुतायै नमः
परायै नमः
पूर्णरूपायै नमः
पुण्यशीलायै नमः
प्रियङ्गवनपालिन्यै नमः
सुन्दर्यै नमः
सुरसंस्तुतायै नमः
सुब्रह्मण्यकुटुम्बिन्यै नमः
मान्यायै नमः
मनोहरायै नमः
मायायै नमः

३०

४०

महेश्वरसुतप्रियायै नमः		सत्यायै नमः
कुमार्यै नमः		साध्यै नमः
करुणापूर्णायै नमः		सिद्धसर्वितायै नमः
कार्त्तिकेयमनोहरायै नमः		हानिहीनायै नमः
पद्मनेत्रायै नमः	५०	हरिसुतायै नमः
परानन्दायै नमः		हरसूनुमनःप्रियायै नमः
पार्वतीसुतवल्लभायै नमः		कल्याण्यै नमः
महादेव्यै नमः		कमलायै नमः
महामायायै नमः		कल्यायै नमः
मलिकाकुसुमप्रियायै नमः		कुमारसुमनोहरायै नमः
चन्द्रवक्रायै नमः		जन्महीनायै नमः
चारुरूपायै नमः		जन्महश्चयै नमः
चाम्पेयकुसुमप्रियायै नमः		जनार्दनसुतायै नमः
गिरिवासायै नमः	६०	जयायै नमः
गुणनिधयै नमः		रमायै नमः
गतावन्यायै नमः		रामायै नमः
गुहप्रियायै नमः		रम्यरूपायै नमः
कलिहीनायै नमः		राज्यै नमः
कलारूपायै नमः		राजवराद्वतायै नमः
कृत्तिकासुतकामिन्यै नमः		नीतिज्ञायै नमः
गतदोषायै नमः		निर्मलायै नमः
गीतगुणायै नमः		नित्यायै नमः
गङ्गाधरसुतप्रियायै नमः		नीलकण्ठसुतप्रियायै नमः
भद्ररूपायै नमः	७०	शिवरूपायै नमः
भगवत्यै नमः		सुधाकारायै नमः
भाग्यदायै नमः		शिखिवाहनवल्लभायै नमः
भवहारिण्यै नमः		व्याधात्मजायै नमः
भवहीनायै नमः		व्याधिहश्चयै नमः
भव्यदेहायै नमः		विविधागमसंस्तुतायै नमः
भवात्मजमनोहरायै नमः		हर्षदात्र्यै नमः
सौम्यायै नमः		हरिभवायै नमः
सर्वेश्वर्यै नमः		हरसूनुप्रियङ्गनायै नमः

॥ देवसेनाष्टोत्तरशतनामावलिः ॥

देवसेनायै नमः		ब्रह्मानन्दायै नमः
देवलोकजनन्यै नमः		ब्रह्मरूपायै नमः
दिव्यसुन्दर्यै नमः		ब्रह्माण्यै नमः
देवपूज्यायै नमः		ब्रह्मपूजितायै नमः
दयारूपायै नमः		कार्त्तिकेयप्रियायै नमः
दिव्याभरणभूषितायै नमः		कान्तायै नमः
दारिद्र्यनाशिन्यै नमः		कामरूपायै नमः
देव्यै नमः	१०	कलाधरायै नमः
दिव्यपङ्कजधारिण्यै नमः		विष्णुपूज्यायै नमः
दुःस्वप्रनाशिन्यै नमः		विश्ववेद्यायै नमः
दुष्टशमन्यै नमः		वेदवेद्यायै नमः
दोषवर्जितायै नमः		वच्चिजातायै नमः
पीताम्बरायै नमः		वरप्रदायै नमः
पद्मवासायै नमः		विशाखकान्तायै नमः
परानन्दायै नमः		विमलायै नमः
परात्परायै नमः		विशालाक्ष्यै नमः
पूर्णायै नमः		सत्यसन्धायै नमः
परमकल्याण्यै नमः		सत्प्रभावायै नमः
प्रकटायै नमः	२०	सिद्धिदायै नमः
पापनाशिन्यै नमः		स्कन्दवल्लभायै नमः
प्राणेश्वर्यै नमः		सुरेश्वर्यै नमः
परायै शक्त्यै नमः		सर्ववन्द्यायै नमः
परमायै नमः		सुन्दर्यै नमः
परमेश्वर्यै नमः		साम्यवर्जितायै नमः
महावीर्यायै नमः		हतदेत्यायै नमः
महाभोगायै नमः		हानिहीनायै नमः
महापूज्यायै नमः		हर्षदात्र्यै नमः
महाबलायै नमः		हतासुरायै नमः
माहेन्द्र्यै नमः	३०	हितकर्त्र्यै नमः
महत्यै नमः		हीनदोषायै नमः
मायायै नमः		हेमभायै नमः
मुक्ताहारविभूषितायै नमः		हेमभूषणायै नमः

लयहीनायै नमः		शुद्धायै नमः
लोकवन्द्यायै नमः		शरणागतवत्सलायै नमः
ललितायै नमः		मयूरवाहनदयितायै नमः
ललनोत्तमायै नमः		महामहिमशालिन्यै नमः
लम्बवामकरायै नमः	७०	मदहीनायै नमः
लभ्यायै नमः		मातृपूज्यायै नमः
लज्जाढ्यायै नमः		मन्मथारिसुतप्रियायै नमः
लाभदायिन्यै नमः		गुणपूर्णायै नमः
अचिन्त्यशत्त्यै नमः		गणाराध्यायै नमः
अचलायै नमः		गौरीसुतमनःप्रियायै नमः
अचिन्त्यरूपायै नमः		गतदोषायै नमः
अक्षरायै नमः		गतावद्यायै नमः
अभयायै नमः		गङ्गाजातकुटुम्बिन्यै नमः
अम्बुजाक्ष्यै नमः		चतुरायै नमः
अमराराध्यायै नमः		चन्द्रवदनायै नमः
अभयदायै नमः	८०	चन्द्रचूडभवप्रियायै नमः
असुरभीतिदायै नमः		रम्यरूपायै नमः
शर्मदायै नमः		रमावन्द्यायै नमः
शक्रतनयायै नमः		रुद्रसूनुमनःप्रियायै नमः
शङ्करात्मजवल्लभायै नमः		मङ्गलायै नमः
शुभायै नमः		मधुरालापायै नमः
शुभप्रदायै नमः		महेशतनयप्रियायै नमः

॥इति श्री-देवसेना अष्टोत्तरशतनामावलिः सम्पूर्ण॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, नानाविध-परिमल-पत्र-पुष्पाणि समर्पयामि।

दशाङ्गं च पटीरं च एला-कुङ्कुम-संयुतम्।
धूपं गृहाण देवेश सुब्रह्मण्य नमोऽस्तु ते॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, धूपम् आग्रापयामि।

इन्द्रकर्वहिनेत्राय देवसेनापतये नमः।
घृतवर्तिसुसंयुक्तं दीपोऽयम् अवलोक्यताम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, दीपं दर्शयामि। धूप-दीपानन्तरम् आचमनीयं
समर्पयामि।

सत्यात्रसिद्धं सुहविविविधानेक-भक्षणम्।
निवेदयामि देवेश सानुगाय गृहाण तत्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, () महानैवेद्यं निवेदयामि। मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि। हस्त-प्रक्षालनं समर्पयामि। गण्डूषं समर्पयामि। पुनः हस्त-प्रक्षालनं समर्पयामि। पाद-प्रक्षालनं समर्पयामि। आचमनीयं समर्पयामि।

पूर्णीफलसमायुक्तं नागवल्लीदलैर्युतम्।
कर्पूरचूर्णसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, ताम्बूलं समर्पयामि।

नीराजनं देवदेव सूर्यकोटि-समप्रभा।
अहं भक्त्या प्रदास्यामि स्वीकुरुष्व दयानिधे॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, कर्पूर-नीराजनं दर्शयामि। पुष्पाञ्जलिं समर्पयामि। आचमनीयं समर्पयामि। रक्षां धारयामि।

सर्व-पापौघ-विघ्वंस साक्षाद्वर्मस्वरूपका।
पुष्पाञ्जलिं प्रदास्यामि गृहाण भुवनेश्वर॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, मन्त्रपुष्पाञ्जलिं समर्पयामि। स्वर्णपुष्पं समर्पयामि।

यानि कानि च पापानि जन्मान्तरकृतानि च।
तानि तानि विनश्यन्ति प्रदक्षिण-पदे पदे॥

प्रदक्षिणं कृत्वा।

षण्मुखं पार्वतीपुत्रं क्रौञ्चशैलविमर्दनम्।
देवसेनापतिं देवं स्कन्दं वन्दे शिवात्मजम्॥

तारकासुर-हन्तारं मयूरोपरि संस्थितम्।
शक्तिपाणिं च देवेशं स्कन्दं वन्दे शिवात्मजम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, प्रदक्षिण-नमस्कारान् समर्पयामि।

नमः केकिने शक्तये चापि तुभ्यं
नमश्छाग तुभ्यं नमः कुक्कटाय।
नमः सिन्धवे सिन्धुदेशाय तुभ्यं
पुनः स्कन्दमूर्ते नमस्ते नमोऽस्तु॥

जयाऽनन्दभूमन् जयापारधामन्
जयामोघकीर्ते जयाऽनन्दमूर्ते।
जयाऽनन्दसिन्धो जयाशेषबन्धो
जय त्वं सदा मुक्तिदानेशसूनो॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, प्रार्थनाः समर्पयामि।

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, छत्रं समर्पयामि। चामरयुगलं वीजयामि। दर्पणं दर्शयामि। गीतं श्रावयामि।

नृतं दर्शयामि। आन्दोलिकाम् आरोहयामि।
 गजम् आरोहयामि। अश्वम् आरोहयामि।
 रथम् आरोहयामि। समस्त-राजोपचार-देवोपचार-पूजाः समर्पयामि।
॥ अर्ध्यप्रदानम् ॥

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थम् स्कन्दषष्ठी-पुण्यकाले श्री-सुब्रह्मण्य-पूजान्ते
 अर्घ्यप्रदानं करिष्ये॥

दत्त्वाऽर्घ्यं कार्तिकेयाय स्थित्वा वै दक्षिणामुखः।
 दध्ना घृतोदकैः पुष्टैर्मत्रेणानेन सुव्रत॥
 सप्तर्षिदारज स्कन्द स्वाहापतिसमुद्भव।
 रुद्रार्यमाश्चिज विभो गङ्गागर्भं नमोऽस्तु ते।
 प्रीयतां देवसेनानीः सम्पादयतु हृद्गतम्॥

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिने नमः, इदमर्घ्यमिदमर्घ्यमिदमर्घ्यम्॥

दत्त्वा विप्राय चाऽऽत्मानं यच्चान्यदपि विद्यते।
 पश्चाद्बुङ्के त्वसौ रात्रौ भूमिं कृत्वा तु भाजनम्॥

[श्रीभविष्ये महापुराणे शतार्धसाहस्र्यां संहितायां ब्राह्मेपर्वणि पञ्चमीकल्पे षष्ठीकल्पवर्णनं नाम
 एकोनचत्वारिंशोऽध्यायः॥]

अनेन अर्घ्यप्रदानेन भगवान् सर्वात्मकः।
श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिनः प्रीयन्ताम्।

हिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः।
 अनन्तपुण्यफलदम् अतः शान्तिं प्रयच्छ मे॥

स्कन्दषष्ठी-पुण्यकाले अस्मिन् मया क्रियमाण

श्री-सुब्रह्मण्यपूजायां यद्देयमुपायनदानं तत्प्रत्याम्नायार्थं हिरण्यं

श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिनः प्रीतिं कामयमानः

मनसोद्दिष्टाय ब्राह्मणाय सम्प्रददे नमः न मम।

अनया पूजया श्री-वल्ली-देवसेना-समेत-सुब्रह्मण्य-स्वामिनः प्रीयन्ताम्।

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
 बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।
 करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
 नारायणायेति समर्पयामि॥

ॐ तत्सद्ब्रह्मार्पणमस्तु।

॥ सुब्रह्मण्यभुजङ्गम् ॥

सदा बालरूपाऽपि विघ्नाद्रिहत्री
 महादन्तिवक्राऽपि पश्चास्यमान्या।
 विधीन्द्रादिमृग्या गणेशाभिधा मे
 विधत्तां श्रियं काऽपि कल्याणमूर्तिः॥१॥

 न जानामि शब्दं न जानामि चार्थं
 न जानामि पद्यं न जानामि गद्यम्।
 चिदेका षडास्या हृदि द्योतते मे
 मुखान्निस्सरन्ते गिरश्चापि चित्रम्॥२॥

 मयूराधिरूढं महावाक्यगूढं
 मनोहारिदेहं महच्छित्तगेहम्।
 महीदेवदेवं महावेदभावं
 महादेवबालं भजे लोकपालम्॥३॥

 यदा सन्निधानं गता मानवा मे
 भवाभ्योधिपारं गतास्ते तदैव।
 इति व्यञ्जयन् सिन्धुतीरे य आस्ते
 तमीडे पवित्रं पराशक्तिपुत्रम्॥४॥

 यथाव्येस्तरङ्गा लयं यान्ति तुङ्गास्-
 तथैवापदः सन्निधौ सेवतां मे।
 इतीवोर्मिपङ्कीर्णां दर्शयन्तं
 सदा भावये हृत्सरोजे गुहं तम्॥५॥

 गिरौ मन्त्रिवासे नरा येऽधिरूढास्-
 तदा पर्वते राजते तेऽधिरूढाः।
 इतीव ब्रुवन् गन्धशैलाधिरूढः
 स देवो मुदे मे सदा षण्मुखोऽस्तु॥६॥

 महाभ्योधितीरे महापापचोरे
 मुनीन्द्रानुकूले सुगन्धाख्यशैले।
 गुहायां वसन्तं स्वभासा लसन्तं
 जनार्ति हरन्तं श्रयामो गुहं तम्॥७॥

 लसत्स्वर्णगेहे नृणां कामदोहे
 सुमस्तोमसञ्छन्नमाणिक्यमश्चे ।
 समुद्यत्सहस्रार्कतुल्यप्रकाशं
 सदा भावये कार्त्तिकेयं सुरेशम्॥८॥

रणद्वंसके मञ्जुलेऽत्यन्तशोणे
 मनोहारिलावण्यपीयूषपूर्णे ।
 मनःषद्दो मे भवक्लेशतसः
 सदा मोदतां स्कन्द ते पादपद्मे॥९॥
 सुवर्णाभिदिव्याम्बरैर्भासमानां
 कणक्लिङ्गीमेखलाशोभमानाम् ।
 लसद्धेमपद्वेन विद्योतमानां
 कठिं भावये स्कन्द ते दीप्यमानाम्॥१०॥
 पुलिन्देशकन्याघनाभोगतुङ्ग-
 स्तनालिङ्गनासक्तकाशमीररागम्।
 नमस्याम्यहं तारकारे तवोरः
 स्वभक्तावने सर्वदा सानुरागम्॥११॥
 विधौ कूपदण्डान् स्वलीलाधृताण्डान्
 निरस्तेभशुण्डान् द्विषत्कालदण्डान्।
 हतेन्द्रारिषण्डाञ्जगत्राणशौण्डान्
 सदा ते प्रचण्डान् श्रये बाहुदण्डान्॥१२॥
 सदा शारदाः षण्मृगाङ्गा यदि स्युः
 समुद्यन्त एव स्थिताश्वेत् समन्तात्।
 सदा पूर्णबिम्बाः कलङ्केश्व हीनास्-
 तदा त्वन्मुखानां ब्रुवे स्कन्द साम्यम्॥१३॥
 स्फुरन्मन्दहासैः सहंसानि चश्वत्
 कटाक्षावलीभृङ्गसङ्घोङ्गलानि ।
 सुधास्यन्दिबिम्बाधराणीशसूनो
 तवाऽङ्गलोकये षण्मुखाम्भोरुहाणि॥१४॥
 विशालेषु कर्णान्तदीर्घेष्वजस्त्रं
 दयास्यन्दिषु द्वादशस्वीक्षणेषु।
 मयीषत् कटाक्षः सकृत् पातितश्वेद्
 भवेत् ते दयाशील का नाम हानिः॥१५॥
 सुताङ्गोङ्गवो मेऽसि जीवेति षड्गा
 जपन् मत्रमीशो मुदा जिघते यान्।
 जगद्वारभृङ्गो जगन्नाथ तेभ्यः
 किरीटोङ्गलेभ्यो नमो मस्तकेभ्यः॥१६॥
 स्फुरद्रलकेयूरहाराभिरामश-
 चलत्कुण्डलश्रीलसद्गण्डभागः ।
 कटौ पीतवासाः करे चारुशक्तिः
 पुरस्तान्ममास्तां पुरारेस्तनूजः॥१७॥

इहाऽयाहि वत्सेति हस्तान् प्रसार्या-
ऽह्यत्यादराच्छङ्करे मातुरङ्गात्।
समुत्पत्य तातं श्रयन्तं कुमारं
हराश्लिष्टगात्रं भजे बालमूर्तिम्॥१८॥

कुमारेशसूनो गुह स्कन्द सेना-
पते शक्तिपाणे मयूराधिरूढ।
पुलिन्दात्मजाकान्त भक्तार्तिहारिन्
प्रभो तारकारे सदा रक्ष मां त्वम्॥१९॥

प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे विचेष्टे
कफोद्गारिवक्रे भयोत्कम्पिगात्रे।
प्रयाणोन्मुखे मय्यनाथे तदानीं
द्रुतं मे दयालो भवाग्रे गुह त्वम्॥२०॥

कृतान्तस्य दूतेषु चण्डेषु कोपाद्
दहच्छिन्थि भिन्धीति मां तर्जयत्सु।
मयूरं समारुद्ध्य मा भीरिति त्वं
पुरः शक्तिपाणिर्माऽयाहि शीघ्रम्॥२१॥

प्रणम्यासकृत् पादयोस्ते पतित्वा
प्रसाद्य प्रभो प्रार्थयेऽनेकवारम्।
न वक्तुं क्षमोऽहं तदानीं कृपाव्ये
न कार्याऽन्तकाले मनागप्युपेक्षा॥२२॥

सहस्राण्डभोक्ता त्वया शूरनामा
हतस्तारकः सिंहवक्रश्च दैत्यः।
ममान्तर्हदिस्थं मनःक्लेशमेकं
न हंसि प्रभो किं करोमि क्व यामि॥२३॥

अहं सर्वदा दुःखभारावसन्नो
भवान् दीनबन्धुस्त्वदन्यं न याचे।
भवद्वक्तिरोधं सदा क्लृप्तबाधं
ममाधिं द्रुतं नाशयोमासुत त्वम्॥२४॥

अपस्मारकुष्ठक्षयार्शःप्रमेह-
ज्वरोन्मादगुल्मादिरोगा महान्तः।
पिशाचाश्च सर्वे भवत्पत्रभूतिं
विलोक्य क्षणात् तारकारे द्रवन्ते॥२५॥

दृशि स्कन्दमूर्तिः श्रुतौ स्कन्दकीर्तिर्-
मुखे मे पवित्रं सदा तच्चरित्रम्।
करे तस्य कृत्यं वपुस्तस्य भृत्यं
गुहे सन्तु लीना ममाशेषभावाः॥२६॥

मुनीनामुताहो नृणां भक्तिभाजाम्
अभीष्टप्रदाः सन्ति सर्वत्र देवाः।
नृणामन्त्यजानामपि स्वार्थदाने
गुहादेवमन्यं न जाने न जाने॥२७॥

कलत्रं सुता बन्धुवर्गः पशुर्वा
नरो वाऽथ नारी गृहे यै मदीयाः।
यजन्तो नमन्तः स्तुवन्तो भवन्तं
स्मरन्तश्च ते सन्तु सर्वे कुमार॥२८॥

मृगाः पक्षिणो दंशका ये च दुष्टास्-
तथा व्याधयो बाधका यै मदङ्गाः।
भवच्छक्तिर्तीक्षणाग्रभिन्नाः सुदूरे
विनश्यन्तु ते चूर्णितक्रौञ्चशैल॥२९॥

जनित्री पिता च स्वपुत्रापराधं
सहेते न किं देवसेनाधिनाथ।
अहं चातिबालो भवाँलोकतातः
क्षमस्वापराधं समस्तं महेश॥३०॥

नमः केकिने शक्तये चापि तुभ्यं
नमश्छाग तुभ्यं नमः कुक्कुटाय।
नमः सिन्धवे सिन्धुदेशाय तुभ्यं
पुनः स्कन्दमूर्ते नमस्ते नमोऽस्तु॥३१॥

जयाऽऽनन्दभूमन् जयापारधामन्
जयामोघकीर्ते जयाऽऽनन्दमूर्ते।
जयाऽऽनन्दसिन्धो जयाशेषबन्धो
जय त्वं सदा मुक्तिदानेशसूनो॥३२॥

भुजङ्गारव्यवृत्तेन क्लृसं स्तवं यः
पठेद्भक्तियुक्तो गुहं सम्प्रणम्य।
स पुत्रान् कलत्रं धनं दीर्घमायुर्-
लभेत् स्कन्दसायुज्यमन्ते नरः सः॥३३॥

॥इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्गरभगवतः
कृतौ श्री-सुब्रह्मण्यभुजङ्गं सम्पूर्णम्॥

॥ सुब्रह्मण्यपञ्चरत्नम् ॥

षडाननं चन्दनलेपिताङ्गं
 महोरसं दिव्यमयूरवाहनम्।
 रुद्रस्य सूनुं सुरलोकनाथं
 ब्रह्मण्यदेवं शरणं प्रपद्ये॥१॥

 जाज्वल्यमानं सुरवृन्दवन्दं
 कुमार-धारातट-मन्दिरस्थम्।
 कन्दर्परूपं कमनीयगात्रं
 ब्रह्मण्यदेवं शरणं प्रपद्ये॥२॥

 द्विषङ्गुजं द्वादशदिव्यनेत्रं
 त्रयीतनुं शूलमसीदधानम्।
 शेषावतारं कमनीयरूपं
 ब्रह्मण्यदेवं शरणं प्रपद्ये॥३॥

 सुरारिघोराहवशोभमानं
 सुरोत्तमं शक्तिधरं कुमारम्।
 सुधार-शक्त्यायुध-शोभिहस्तं
 ब्रह्मण्यदेवं शरणं प्रपद्ये॥४॥

 इष्टार्थसिद्धिप्रदमीशापुत्रं
 मिष्टान्नदं भूसुरकामधेनुम्।
 गङ्गोद्धवं सर्वजनानुकूलं
 ब्रह्मण्यदेवं शरणं प्रपद्ये॥५॥

 यः क्षेकपञ्चकमिदं पठतीह भक्त्या
 ब्रह्मण्यदेव-विनिवेशित-मानसः सन्।
 प्राप्नोति भोगमखिलं भुवि यद्यदिष्टम्
 अन्ते स गच्छति मुदा गुहसाम्यमेव॥
 ॥इति श्री-सुब्रह्मण्यपञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ श्री-परमशिवेन्द्र-कृतं सुब्रह्मण्य-भुजङ्गम् ॥

गणेशं नमस्कृत्य गौरी-कुमारं
 गजास्यं गुहस्याग्र-जातं गभीरम्।
 प्रलम्बोदरं शूर्प-कर्णं त्रि-णेत्रं
 प्रवक्ष्ये भुजङ्ग-प्रयातं गुहस्य॥१॥

पृथक्-षट्-किरीट-स्फुरद्-दिव्य-रत्-
प्रभाक्षिप्त-मार्तण्ड-कोटि-प्रकाशम् ।
चलत्-कुण्डलोद्यत्-सु-गण्ड-स्थलान्तं
महानर्घ-हारोञ्चलत्-कम्बु-कण्ठम्॥२॥

शरत्-पूर्ण-चन्द्र-प्रभा-चारु-वक्रं
विराजल्लाटं कृपा-पूर्ण-नेत्रम् ।
लसद्-भ्रू-सु-नासा-पुटं विद्रुमोषं
सु-दन्तावलि सुस्मितं प्रेम-पूर्णम्॥३॥

द्वि-षड्-बाहु-दण्डाग्र-देदीप्यमानं
क्षणत्-कङ्कणालङ्कंतोदार-हस्तम् ।
लसन्मुद्रिका-रत्-राजत्-कराग्रं
क्षणत्-किङ्किणी-रम्य-काश्मी-कलापम्॥४॥

विशालोदरं विस्फुरत्-पूर्ण-कुक्षिं
कटौ-स्वर्ण-सूत्रं तटिद्-वर्ण-गत्रम् ।
सु-लावण्य-नाभी-सरस्तीर-राजत्-
सु-शैवाल-रोमावली-रोचमानम् ॥५॥

सु-कल्लोल-वीची-वली-रोचमानं
लसन्मध्य-सुस्निग्ध-वासो वसानम् ।
स्फुरचारु-दिव्योरु-जङ्घा-सु-गुल्फं
विकस्वत्-पदाञ्जं नखेन्दु-प्रभाद्यम्॥६॥

द्वि-षट्-पङ्कजाक्षं महा-शक्ति-युक्तं
त्रि-लोक-प्रशस्तं सु-कुक्षे-पुर-स्थम् ।
प्रपन्नार्ति-नाशं प्रसन्नं फणीशं
पर-ब्रह्म-रूपं प्रकाशं परेशम्॥७॥

कुमारं वरेण्यं शरण्यं सु-पुण्यं
सु-लावण्य-पण्यं सुरेशानुवर्ण्यम् ।
लसत्-पूर्ण-कारुण्य-लक्ष्मीश-गण्यं
सु-कारुण्यमार्याग्र-गण्यं नमामि॥८॥

स्फुरद्-रत्-पीठोपरि भ्राजमानं
हृदम्भोज-मध्ये महा-सन्निधानम् ।
समावृत्त-जानु-प्रभा-शोभमानं
सुरैः सेव्यमानं भजे बर्हि-यानम्॥९॥

ज्वल-चारु-चामीकरादर्श-पूर्ण
 चलच्चामर-च्छत्र-चित्र-ध्वजाढ्यम्।
 सुवर्णामलान्दोलिका-मध्य-संस्थं
 महाहीन्द्र-रूपं भजे सु-प्रतापम्॥१०॥

धनुर्बाण-चक्राभयं वज्र-खेटं
 त्रि-शूलासि-पाशाङ्कुशाभीति-शङ्खम्।
 ज्वलत्-कुकुटं प्रोल्लसद्-द्वादशाक्षं
 प्रशस्तायुधं षण्मुखं तं भजेऽहम्॥११॥

स्फुरच्चारु-गण्डं द्वि-षड्-बाहु-दण्डं
 श्रितामर्त्य-षण्डं सुसम्पत्-करण्डम्।
 द्विषद्-वंश-खण्डं सदा दान-शौण्डं
 भव-प्रेम-पिण्डं भजे सु-प्रचण्डम्॥१२॥

सदा दीन-पक्षं सुर-द्विड्-विपक्षं
 सुमृष्टान्न-भक्ष्य-प्रदानैक-दक्षम् ।
 श्रितामर्त्य-वृक्षं महा-दैत्य-शिक्षं
 बहु-क्षीण-पक्षं भजे द्वादशाक्षम्॥१३॥

त्रि-मूर्ति-स्वरूपं त्रयी-सत्-कलापं
 त्रि-लोकाधिनाथं त्रिणेत्रात्म-जातम्।
 त्रि-शक्त्या प्रयुक्तं सु-पुण्य-प्रशस्तं
 त्रि-काल-ज्ञमिष्ठार्थ-दं तं भजेऽहम्॥१४॥

विराजद्-भुजङ्गं विशालोत्तमाङ्गं
 विशुद्धात्म-सङ्गं विवृद्ध-प्रसङ्गम्।
 विचिन्त्यं शुभाङ्गं विकृतासुराङ्गं
 भव-व्याधि-भङ्गं भजे कुक्क-लिङ्गम्॥१५॥

गुह स्कन्द गाङ्गेय गौरी-सुतेश-
 प्रिय क्रौञ्च-भित् तारकारे सुरेश।
 मयूरासनाशेष-दोष-प्रणाश
 प्रसीद प्रसीद प्रभो चित्-प्रकाश॥१६॥

लपन् देव-सेनेश भूतेश शेष-
 स्वरूपाग्नि-भूः कार्तिकैयान्न-दातः।
 यदेत्थं स्मरिष्यामि भक्त्या भवन्तं
 तदा मे षडास्य प्रसीद प्रसीद॥१७॥

भुजे शौर्य-धैर्यं करे दान-धर्मः
 कटाक्षेऽतिशान्तिः पडास्येषु हास्यम्।
 हृदजे दया यस्य तं देवमन्यं
 कुमारान्न जाने न जाने न जाने॥१८॥
 मही-निर्जरेशान्महा-नृत्य-तोषात्
 विहङ्गाधिरूढाद् बिलान्तर्विंगूढात्।
 महेशात्म-जातान्महा-भोगि-नाथाद्
 गुहाद् दैवमन्यन्न मन्ये न मन्ये॥१९॥
 सुरोत्तुङ्ग-शृङ्गार-सङ्गीत-पूर्ण-
 प्रसङ्ग-प्रियासङ्ग-सम्मोहनाङ्गं ।
 भुजङ्गेश भूतेश भृङ्गेश तुम्यं
 नमः कुक्क-लिङ्गाय तस्मै नमस्ते॥२०॥
 नमः काल-कण्ठ-प्ररूढाय तस्मै
 नमो नीलकण्ठाधिरूढाय तस्मै।
 नमः प्रोल्लसच्चारु-चूडाय तस्मै
 नमो दिव्य-रूपाय शान्ताय तस्मै॥२१॥
 नमस्ते नमः पार्वती-नन्दनाय
 स्फुरच्चित्र-बर्ही-कृत-स्यन्दनाय ।
 नमश्चर्चिताङ्गोऽच्चलच्चन्दनाय
 प्रविच्छेदित-प्राण-भृद्-बन्धनाय॥२२॥
 नमस्ते नमस्ते जगत्-पावनात्-
 स्वरूपाय तस्मै जगञ्जीवनाय।
 नमस्ते नमस्ते जगद्-वन्दिताय
 ह्यरूपाय तस्मै जगन्मोहनाय॥२३॥
 नमस्ते नमस्ते नमः क्रौञ्च-भेत्रे
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-कर्त्रै।
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-गोत्रे
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-हन्त्रै॥२४॥
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-भर्त्रै
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-धात्रै।
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-नेत्रे
 नमस्ते नमस्ते नमो विश्व-शास्त्रे॥२५॥
 नमस्ते नमश्शेष-रूपाय तुम्यं
 नमस्ते नमो दिव्य-चापाय तुम्यम्।
 नमस्ते नमः सत्-प्रतापाय तुम्यं
 नमस्ते नमः सत्-कलापाय तुम्यम्॥२६॥

नमस्ते नमः सत्-किरीटाय तुभ्यं
 नमस्ते नमः स्वर्ण-पीठाय तुभ्यम्।
 नमस्ते नमः सल्लाटाय तुभ्यं
 नमस्ते नमो दिव्य-रूपाय तुभ्यम्॥२७॥

नमस्ते नमो लोक-रक्षाय तुभ्यं
 नमस्ते नमो दीन-रक्षाय तुभ्यम्।
 नमस्ते नमो दैत्य-शिक्षाय तुभ्यं
 नमस्ते नमो द्वादशाक्षाय तुभ्यम्॥२८॥

भुजङ्गाकृते त्वत्-प्रियार्थं मयेदं
 भुजङ्गं-प्रयातेन वृत्तेन कूसम्।
 तव स्तोत्रमेतत् पवित्रं सु-पुण्यं
 परानन्द-सन्दोह-संवर्धनाय ॥२९॥

त्वदन्यत परं दैवतं नाभिजाने
 प्रभो पाहि सम्पूर्ण-दृष्ट्यानुगृह्य।
 यथा-शक्ति भक्त्या कृतं स्तोत्रमेकं
 विभो मेऽपराधं क्षमस्वाखिलेश॥३०॥

इदं तारकारेगुण-स्तोत्र-राजं
 पठन्तस्त्रि-कालं प्रपन्ना जना ये।
 सुपुत्राष्ट-भोगानिह त्वेव भुक्ता
 लभन्ते तदन्ते परं स्वर्ग-भोगम्॥३१॥

॥ इति श्रीमत्-काश्मी-कामकोटि-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठाधिपति-जगद्गुरु-शङ्कराचार्य-श्रीमत्-सदाशिव-
 बोधेन्द्र-सरस्वती-श्रीचरण-अन्तेवासिवर्य-श्रीमत्-परमशिवेन्द्र-सरस्वती-श्रीचरण-विरचितं
 सुब्रह्मण्य-भुजङ्गं सम्पूर्णम् ॥

॥ सप्तत्रिंशः सर्गः — कुमारोत्पत्तिः ॥

तप्यमाने तदा देवे सेन्द्राः साग्निपुरोगमाः।
 सेनापतिमभीप्सन्तः पितामहमुपागमन्॥१॥

ततोऽब्रुवन् सुराः सर्वे भगवन्तं पितामहम्।
 प्रणिपत्य सुराराम सेन्द्राः साग्निपुरोगमाः॥२॥

येन सेनापतिर्देव दत्तो भगवता पुरा।
 स तपः परमास्थाय तप्यते स्म सहोमया॥३॥

यदत्रानन्तरं कार्यं लोकानां हितकाम्यया।
 संविधित्स्व विधानज्ञ त्वं हि नः परमा गतिः॥४॥

देवतानां वचः श्रुत्वा सर्वलोकपितामहः।
सान्त्वयन् मधुरैर्वाक्यैस्त्रिदशानिदमब्रवीत्॥५॥

शैलपुत्र्या यदुक्तं तत्र प्रजाः स्वासु पत्रिषु।
तस्या वचनमक्षिष्ठं सत्यमेव न संशयः॥६॥

इयमाकाशगङ्गा च यस्यां पुत्रं हुताशनः।
जनयिष्यति देवानां सेनापतिमर्हन्दमम्॥७॥

ज्येष्ठा शैलेन्द्रदुहिता मानयिष्यति तं सुतम्।
उमायास्तद्वहुमतं भविष्यति न संशयः॥८॥

तच्छ्रुत्वा वचनं तस्य कृतार्था रघुनन्दन।
प्रणिपत्य सुराः सर्वे पितामहमपूजयन्॥९॥

ते गत्वा परमं राम कैलासं धातुमण्डितम्।
अग्निं नियोजयामासुः पुत्रार्थं सर्वदेवताः॥१०॥

देवकार्यमिदं देव समाधत्स्व हुताशन।
शैलपुत्रां महातेजो गङ्गायां तेज उत्सृज॥११॥

देवतानां प्रतिज्ञाय गङ्गामभ्येत्य पावकः।
गर्भं धारय वै देवि देवतानामिदं प्रियम्॥१२॥

इत्येतद् वचनं श्रुत्वा दिव्यं रूपमधारयत्।
स तस्या महिमां दृष्ट्वा समन्तादवशीर्यत॥१३॥

समन्ततस्तदा देवीमभ्यषिश्वत पावकः।
सर्वस्रोतांसि पूर्णानि गङ्गाया रघुनन्दन॥१४॥

तमुवाच ततो गङ्गा सर्वदेवपुरोगमम्।
अशक्ता धारणे देव तेजस्तव समुद्धतम्॥१५॥

दह्यमानाग्निना तेन सम्प्रव्यथितचेतना।
अथाब्रवीदिदं गङ्गां सर्वदेवहुताशनः॥१६॥

इह हैमवते पार्श्वे गर्भोऽयं सन्त्रिवेश्यताम्।
श्रुत्वा त्वग्निवचो गङ्गा तं गर्भमतिभास्वरम्॥१७॥

उत्ससर्ज महातेजाः स्रोतोभ्यो हि तदानघ।
यदस्या निर्गतं तस्मात् तप्तजाम्बूनदप्रभम्॥१८॥

काश्चनं धरणीं प्राप्तं हिरण्यमतुलप्रभम्।
ताम्रं कार्णायसं चैव तैक्ष्ण्यादेवाभिजायत॥१९॥

मलं तस्याभवत् तत्र त्रपु सीसकमेव च।
तदेतद्वरणीं प्राप्य नानाधातुरवर्धत॥२०॥

निक्षिप्तमात्रे गर्भे तु तेजोभिरभिरञ्जितम्।
सर्वं पर्वतसन्नद्धं सौवर्णमभवद् वनम्॥२१॥

जातरूपमिति ख्यातं तदाप्रभृति राघव।
सुवर्णं पुरुषव्याघ्रं हुताशनसमप्रभम्।
तृणवृक्षलतागुल्मं सर्वं भवति काश्चनम्॥२२॥

तं कुमारं ततो जातं सेन्द्राः सह मरुद्धणाः।
क्षीरसम्भावनार्थाय कृत्तिकाः समयोजयन्॥२३॥

ताः क्षीरं जातमात्रस्य कृत्वा समयमुत्तमम्।
ददुः पुत्रोऽयमस्माकं सर्वासामिति निश्चिताः॥२४॥

ततस्तु देवताः सर्वाः कार्तिकेय इति ब्रुवन्।
पुत्रस्नैलोक्यविख्यातो भविष्यति न संशयः॥२५॥

तेषां तद् वचनं श्रुत्वा स्कन्नं गर्भपरिस्त्रवे।
स्नापयन् परया लक्ष्म्या दीप्यमानं यथानलम्॥२६॥

स्कन्द इत्यब्रुवन् देवाः स्कन्नं गर्भपरिस्त्रवे।
कार्तिकेयं महाबाहुं काकुत्स्थ ज्वलनोपमम्॥२७॥

प्रादुर्भूतं ततः क्षीरं कृत्तिकानामनुत्तमम्।
षण्णां षडाननो भूत्वा जग्राह स्तनजं पयः॥२८॥

गृहीत्वा क्षीरमेकाहा सुकुमारवपुस्तदा।
अजयत् स्वेन वीर्येण दैत्यसैन्यगणान् विभुः॥२९॥

सुरसेनागणपतिमभ्यषिश्चन्महाद्युतिम् ।
ततस्तममराः सर्वे समेत्याग्निपुरोगमाः॥३०॥

एष ते राम गङ्गाया विस्तरोऽभिहितो मया।
कुमारसम्भवश्चैव धन्यः पुण्यस्तथैव च॥३१॥

भक्तश्च यः कार्तिकेये काकुत्स्थ भुवि मानवः।
आयुष्मान् पुत्रपौत्रैश्च स्कन्दसालोक्यतां ब्रजेत्॥३२॥

॥इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये बालकाण्डे कुमारोत्पत्तिः नाम सप्तत्रिंशः सर्गः
॥१-३७॥

